

KADIN KONUSUNDA RASULULLAH'A NİSBET EDİLEN UYDURMA HADİSLER

Huriye MARTI

SÜ. İlahiyat Fak. Arş. Gör.

Insanların göntülden benimsedikleri, yaşam tarzı olarak seçip örf ve adetlerine yerleştirdikleri düşüncelerin, kökünden sökülüp yerine doğrularının ikame edilmesi en zor sosyal inkılabı gerçekleştirebilmektir. Rasul-i Ekrem'in (s.a.v.) kadın konusundaki yeni yorumu da işte bu doğrulardan birisiydi. Kadının, Hz. Ömer'in deyişiyle "şey bile sayılmadığı" cahiliyye döneminde, onu hırpalayıp her türlü ihtiyaçlar için insafsızca kullanmak, sonrada hiçbir hak tanımaksızın kapı dışarı etmek artık olağanlaşmıştı. Sesini çıkarabilen Hint binti Utbe ve Hatice binti Huveylid gibi birkaç soylu ve dirayetli kadın dışında doğumundan evlenmesine, boşanmasından miras almasına kadar, sosyal hayatta kadın tamamen ikinci sınıf insan muamelesine layık görülüyordu.

Halbuki Rasulullah Efendimiz'in (s.a.v.) davet ettiği yeni din, kadını ayaklar altından alıp baş tacı etmeyi emrediyordu. İslam Peygamberi her hareketinde olduğu gibi kadınlara karşı hüsn-i muamelesiyle de ashabına örnek oluyordu. Bu nedenle Abdullah ibn Ömer'in de dediği gibi, "aleyhlerinde Kur'an ayeti iner de azarlanırlar korkusuyla erkekler, kadınlara karşı sopalarını indirdiler."

Fakat Efendimizin (s.a.v) vefatını müteakip daha tam da unutulmamış olan cahiliyye kafası kısa adımlarla geri dönmeye başladı. İşte kadını Peygamberimiz'in (s.a.v.) bıraktığı konumdan tekrar gerilere çekmeye çalışmak da bu sapmanın bir parçasıydı diyebiliriz.

İslamın kadına sağladığı hak ve hürriyetler, malının üzerinde tek hak sahibi olma, kendisini ve evini ilgilendiren konularda karar verme gibi hakları birer birer elinden alındı. Ve maalesef bunlar halk arasında dinin bir gereği gibi gösterilerek yayıldı.

Tabii ki bu konuda kendilerine kuvvetli bir da-

yanak arayanlar, istediklerini bulamayınca uydurma yoluna gittiler. Kadın olsun, erkek olsun her müslüman için "Peygamberimiz buyuruyor ki" sözünün ne denli ilgi topladığını, iman ve itaati nasıl beraberinde getirdiğini bilenler bunu en etkili silah olarak kullanmaya başladılar. Bu arada art niyetlilerin yanında bazı saf müslümanların da zühd adına kadın aleyhinde Hz. Muhammed'e (s.a.v.) demediğini derttiklerini belirtelim. Olay o kadar ileri boyutlara ulaştı ki, günümüzde bile tercümesi yapıp bastırılan Mürşid-i Müteehhilin (Evlilere Rehber) adlı, uydurma hadislerle dolu kitaplar yazıldı.

İşte bu noktada eğriyi doğrudan ayıklama gibi ağır bir görev, muhaddislerin omuzuna yüklendi. Tek tek rivayet zincirini oluşturan ravileri incelemek, onlar hakkında cerh veya tadil değerlendirmelerini yapmak, metnin manasını yorumlayarak Rasul-i Ekrem'in (s.a.v.) diline benzeyip benzemediğine karar vermek ve sonuçta haber hakkında son mührü vurmak. Tüm bu uzun çabaların semeresi olan Mevzûât Edebiyatı eserlerini kaleme almak...

Bu çalışmamızda adı geçen eserlerden derlediğimiz, kadın konusunu içeren ve uydurma olduğu birden çok hadisçi tarafından ispat edilmiş olan haberleri ele alacağız. Senetlerin uzun teknik değerlendirmelerine yer vermeyeceğimizi söylerken, bir haberin senet zinciri de mutlaka "aşırı yalancıdır, hadis uydurmacısıdır, töhmet altıdadır, işe yaramaz münker haberler rivayet eder, sözü delil olarak gösterilemez, habis bir adamdır..." gibi ağır şekilde tenkit görmüş bir veya birden çok ravinin bulunduğunu özellikle belirtelim. Daha çok metnin tenkidini yapacağımız bu uydurma rivayetlerin kaynaklardaki yerlerini, ayrıntılı araştırmalara ışık tutması açısından dipnotlarda vereceğiz. Sıralamaya, kadınlara

danışılır mı? sorusuna cevap veren asılsız bir hadisle başlıyoruz.

"Kadınlara danışın ama dediklerinin aksini yapın." Bu ifadenin Rasulullah'tan (s.a.v.) sabit olmadığını belirten Aliyyü'l-Karî¹, Sehavi² ve Suyutî³ aynı manada Hz. Ömer'den nakledilen birbaşka söze yer verirler: "Kadınlara muhalefet ediniz. Çünkü onlara karşı çıkmakta bereket vardır." Haberin diğer bir varyantını da Şevkani⁴ şu şekilde vermektedir: "Sizden biriniz hiçbir işi danışmadan yapmasın. Eğer işi işaret edecek birisini bulamazsa karısına danışsın sonra onun dediğinin aksini yapsın. Çünkü muhalefette bereket vardır."

Tarihi bilgilerimiz de bu asılsız sözü yalanlamaktadır. Hudeybiye günü söylediklerini uygulamaktan çekinen ashabına karşı çaresiz kalan Peygamberimizin Ümmü Seleme'nin verdiği kesin ve doğru fikre uyararak ashabına örnek olması, onun böyle kritik bir zamanda bile karısının dediğini yaptığının en güzel örnektir. Söylediğine muhalefet ettikten sonra sormanın hiçbir manasının olmayacağı düşünülürse haberin akla aykırılığı da ortaya çıkacaktır. Hemen belirtelim ki biz Hz. Ömer'in de böyle bir sözü söylemiş olacağına inanmıyoruz. Zira O'nun, cihada giden askerlerin memleketleri dışında dört aydan fazla kalmamaları şeklindeki kanunu koyarken kızı Hafsa'ya danıştığını ve bir kadının kocasının yokluğuna ne kadar tahammül edebileceğini sorduğunu biliyoruz. Hz. Hafsa'nın "en fazla dört ay" cevabı karşısında mü'minlerin emiri bereket umarak kızının dediğinin tersini yapmamış, aksine onun fikrine tamamen uymuştur.

"Kadınları Allah nasıl geri bıraktıysa, siz de öylece geri bırakınız" Şöhretinden dolayı merfu sanılan bu sözün aslında Rasulullah'a değil, Abdullah İbn Mes'ud'a ait olduğunu belirten Aliyyül Kari'ye⁵, Zerkeşi⁶ Sehavi⁷ ve Acluni⁸ de katılmaktadır.

İsrailoğullarında kadın ve erkeklerin aynı safta karışık bir şekilde ibadet ettikleri anlatıldığında Abdullah İbn Mes'ud, Allah'ın emrettiği gibi kadınların namazda arka safta yer alması gerektiğini belirten bu cümleyle söylemiştir. Bunu doğrulayan sahih hadisler de elimizde mevcuttur. Ancak hadislerdeki maksat namaz saflarında geri duruştur. Bununla ilgili hiçbir açıklama yapılmaksızın kadınları Allah geri bıraktığı, hor görüp zayıf yarattığı için siz de onlara

ikinci sınıf insan muamelesi yapın manasına gelecek şekilde Rasulullah'ın (s.a.v.) sözüymüşçesine bu haberi rivayet etmek kötü niyetli insanlara fırsat vermektir. Durum toplumsal hayatta her alanda kadını geri bırakmak ve buna bir de mesnet bulmuş olmakla sonuçlanmaktadır. Halbuki Allah Teala, "Rableri onların dualarını kabul edip şu cevabı verdi, şüphesiz ben erkek olsun kadın olsun sizden hiçbirinizin yaptığı işi zayı etmem"⁹ buyurarak kulları arasında fark gözetmediğini açıkça belirtmiştir. Hatta kadın özel gayreti ile bir adım öne geçerek "Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkmanızdır."¹⁰ müjdesine nail olabilir.

"Cuma günü öyle bir saat vardır ki, Allah kendisinden her kim ne isterse geri çevirmez. Yalnız kocası kendisine kazgın olan kadın müstesna". İbnü'l-Cevzi, Suyutî¹¹, İbn Arrak¹² ve Şevkani¹³ haberin batıl olduğunu söylüyorlar. Herhangi bir sebep belirtmeksizin eşiyile arası bozuk olan tüm kadınları cumanın icabet saatinin bereketinden mahrum etmek insafsızlıktır. Zira kendisi hakkı söylediği halde, eşinin kendisini isyana teşvik ettiği ve öfkelenildiği kadınlar için nasıl hükmedilecektir?

"Sizden birisi bir kadınla evlenmeyi düşündüğünde yüzünü sorduğu gibi, saçının da nasıl olduğunu sorsun. Çünkü saç iki güzellikten birisidir." İbnü'l-Cevzi¹⁴, Suyutî¹⁵, İbn Arrak¹⁶ ve Şevkani'nin¹⁷ ortak hükmüne göre bu haber de asılsız bir uydurmadır. Zira erkeğin evlenmek istediği kadının yüzünü ve saçını sorup soruşturması yerine Allah Rasulu'nün (s.a.v.) bizzat gidip kadını görmeyi tavsiye ettiğini biliyoruz. Ancak bu görüşmede kadın konuşup fikir beyan edebilirse de saçını ve diğer örtülmesi gereken yerlerini gösteremez.

"Kadın için iki tane koruyucu örtü vardır; kabir ve koca. Hangisi daha iyidir? diye soruldu. Kabir diye cevap verdiler." Şevkani¹⁸ ve İbnü'l-Cevzi¹⁹ haberin uydurma olduğunu belirtirken, Suyutî²⁰ benzer bir rivayeti daha nakletmektedir: "Kadınların on avretleri vardır. Kadın evlenince kocası bunlardan birisini örter. Kadın ölünce ise kabir kalan dokuz avreti kapatır."

Aynı manaya gelecek mevkuף haberi de eserine alan Sehavi²¹, Zerkeşi²², Acluni²³ ve İbn Arrak²⁴ ise haberin senet açısından aşırı zayıf olduğu görüşüne yer vermektedirler. Cahiliyye geleneklerini yansıtan

manası açısından da bu rivayetin tenkit edilmesi gerektiği görüşündeyiz. Kadın için toprağın altına üstünden daha hayırlı olduğu ve ne kadar kısa zamanda ölürsa o kadar az günaha gireceği düşüncesinin Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) ait olmadığı açıktır.

"Kız çocuklarının gömülmesi övülecek işlerdendir." El-Elbani²⁵, İbnu'l-Cevzi²⁶ Suyuti²⁷ ve Sehavi²⁸ haberin asılsız olduğunu belirtmiş, senet zincirlerindeki birçok ravi hakkında şiddetli tenkitler aktarmışlardır. Peygamberimiz'in kızı Rukayye'nin vefatı sonrası taziyeleri kabul ederken söylediği uydurulan bu sözün bazı müslrel ve mevkuf haberlerde de yer aldığını ve şiirlere geçtiğini ekleyelim.

Kız çocuklarının gömülmesine şiddetle karşı çıkan ve bunun hesabının sorulacağını bildiren Kur'an-ı Kerim'in kendisine nazil olduğu yüce Rasul'ün (s.a.v.), kız evladın ölmesinden ve gömülmesinden teşvik edercesine bahsetmesi elbette ki imkansızdır. O'nun, Bedir Harbi esnasında vefat eden, Ümmü Eymen tarafından yıkanarak Hz. Osman'ın cenaze namazını kıldırmasıyla Bakî mezarlığına defnedilen sevgili kerimesi Hz. Rukayye'nin vefatını öğrenince de gömülmesinin hayırlı bir iş olduğunu söylemesi gayet manasızdır.

"Kim kızını fasık (açıkça günah işlemekten sakınmayan) bir kimseyle evlendirirse onunla akrabalık ilişkilerini kesmiş olur." Bu sözün Rasulullah'a (s.a.v.) nispet edilen uydurma bir söz olduğunu belirten İbnu'l-Cevzi'ye²⁹ Suyuti³⁰, Şevkani³¹ ve İbn Arrak³² da katılmaktadırlar.

Elbette kişi kızını dininden emin olduğu, günahattan sakınan bir kimseyle evlendirmekle yükümlüdür. Ancak damadın fasık olması hiçbir zaman kızıyla akrabalık bağlarını kesmesini gerektirmez. Zira Peygamberimiz (s.a.v.), Esmâ binti Ebi Bekr'e müşriğe olmasına rağmen annesine izzet-ü ikramda bulunmasını emretmiştir.

"Kadınları zarar vermeyecek miktarda aç bırakınız ve aşırı gitmeyecek kadar kıyafetsiz bırakınız. Çünkü onlar iyice doyup güzelce giyinirlerse dışarı çıkmaktan başka bir şey düşünmezler. Ama eğer biraz aç ve çıplak kalırlarsa onlar için evde oturmaktan daha hayırlı bir şey yoktur." İbnu'l-Cevzi³³, İbn Arrak³⁴, Şevkani³⁵ ve Suyuti³⁶ haberin tamamen asılsız olduğunu söylemektedirler.

Müslümanlara sorumlulukları altındaki köle ve

cariyelere bile yedirdiklerinden yedirip giydiklerinden giydirmelerini emreden Allah Rasulü (s.a.v.), hanımları aç ve kıyafetsiz bırakmayı nasıl tavsiye edebilir?

"Kim karısının kötü ahlakına sabrederse, Allah ona Eyyub'un belalara sabretmesine verdiği ecir verir. Kim de kocasının kötü huyuna sabrederse, Allah ona Firavun'un karısı Asiye'ye verdiği sevabın benzerini verir." Suyuti³⁷, Şevkani³⁸, İraki³⁹ ve el-Elbani⁴⁰, uzun bir uydurma hutbenin içinde yer alan bu haberin asılsız olduğunu belirtiyorlar.

"Ey Ali, gelin senin evine girdiğinde, oturduğu zaman onun ayakkabılarını çıkar ve ayaklarını yıka. Sonra bu suyu evinin kapısından en ücra köşesine kadar serp. Eğer böyle yaparsan Allah senin evinden yetmiş çeşit fakirliği çıkarır ve evine yetmiş çeşit bereket sokar. Geline yetmiş kısım rahmet iner ve bu evde oturduğu sürece cinnetten, cüzzam ve baras hastalıklarından emin olur. Gelinin ilk hafta ağız sütü, sirke, kişniş otu ve ekşi elma yemesini engelle." Ali dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü, niçin bu dört şeyi yasaklayayım?" Buyurdular ki: "Çünkü rahim bu maddelerden dolayı kısır olur ve çocuk yapamaz. Şüphesiz ki evin bir köşesindeki hasır bile, çok doğurmayan bir kadından daha hayırlıdır." İbnu'l-Cevzi⁴¹, Suyuti⁴², İbn Arrak⁴³ ve Şevkani⁴⁴ hadisin uydurma olduğunda ittifak etmektedirler. İraki⁴⁵ köşedeki hasırın doğuramayan kadından daha hayırlı olduğu sözünün Hz. Ömer'den de nakledildiğini belirtmektedir.

Her ne kadar uydurma olsa da, Peygamber tavsiyesini uyguluyorum zannıyla günümüzde bile bu haberin gereği ile amel edildiğini biliyoruz. Ayrıca evladı olmayan kadını insafsızca suçlayan bu söz başta Kur'an-ı Kerim'e terstir. Zira buyruluyor ki: "Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. dilediğini yaratır, dilediğine kız çocuklar, dilediğine de erkek çocuklar bahşeder. Yahut onları hem erkek, hem kız çocukları olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır bırakır. O her şeyi bütünüyle bilendir, gücü yetendir." Bu uydurma haberin Rasul-i Ekrem'in (s.a.v.) mübarek zevcelerine de hakaret olduğu açıkça ortadadır. Diğer yandan gelinin yediği herhangi bir gıdanın kısırlığına sebep olması ise hem akla, hem de tıbbi verilere aykırıdır.

"Ümmetimin hayırlı erkeklerinin işi terzilikler,

hayırlı kadınlarının işi ise yün eğirmektir." İbnu'l-Cevzi⁴⁶, Suyuti⁴⁷, İbn Arrak⁴⁸ ve Şevkani⁴⁹ haberin kesinlikle Allah Rasulü'ne (s.a.v.) ait olmadığını belirtiyorlar. Aynı manada rivayet edilen başka uydurmalar da mevcuttur: "Kadınlarınızın oturma toplantılarını yün eğirmeyle süsleyiniz." Zannediyoruz ki bu sözler de kadının evde oturup yün eğirmesinin dışarı çıkıp ilim tahsil etmesi veya Allah yolunda cihada katılması ya da evinin maişetini temin için çalışmasından daha hayırlı olduğu görüşünün meyveleridir.

"Kadınlar olmasaydı Allah'a hakkıyla ibadet edilecekti." İbnu'l-Cevzi⁵⁰, Şevkani⁵¹, Acluni⁵² ve İbn Arrak⁵³ haberin kesinlikle Peygamberimiz'in (s.a.v.) olmadığını söylerken, Suyuti⁵⁴ bu haberi desteklediğini söylediği ikinci bir nakilde bulunmaktadır: "Şayet kadın olmasaydı erkek şüphesiz cennete girecekti." Fakat bu rivayetin de asılsız olduğunu belirten el-Elbani⁵⁵ ve İbn Arrak bu sözünden dolayı Suyuti'yi eleştirmişlerdir.

Kadını erkekle cennet arasında engelleyici bir duvar gibi gösteren, erkeğin Allah'a gereğince ibadet etmesine mani olan şeytani bir varlık olduğunu ima eden bu sözler elbette ki Efendimiz'e (s.a.v.) ait olamaz. Cenab-ı Hakk'ın şu ayetleri de kadından erkeğin düşmanı gibi bahseden bu haberlerin batılığını ispat etmektedir: "Mü'min erkekler mü'min kadınların birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarlar, namazı dosdoğru kırlarlar, zekat verirler, Allah ve Rasulüne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Çünkü Allah, azizdir, hikmet sahibidir."⁵⁶

"Kadına itaat etmek pişmanlıktır." El-Elbani⁵⁷, İbnu'l-Cevzi⁵⁸, Aliyyü'l-Kari⁵⁹ ve Şevkani⁶⁰ bu haberin bütün rivayet yollarının tenkit gördüğünü belirterek uydurma olduğunu söylemektedirler. Hayı tavsiye eden kişiye kadın mı, erkek mi diye bakılmaksızın itaat gerekir. Zira yukarıda geçen ayet-i kerimeye göre kadınlar da emr-i bil marufla görevlendirilmişlerdir. Öte yandan "Allah'a isyan konusunda hiçbir mahluka itaat yoktur" hükmü de erkeğe sınırsız itaati geçersiz saymaktadır. Bu konuda mühim olan emir ya da ricanın hangi cinsten geldiği değil, muhtevasıdır.

"Siz oğlan çocuklarını seviniz. Kız çocukları zaten kendilerini sevdirebilirler." Acluni⁶¹ ve Suyuti bu

sözün kaynağı bilinmeyen asılsız bir haber olduğunu söylerler. Rasulullah'ın (s.a.v.) içinde bulunduğu Arap toplumunun, kızı olduğu müjdelence yüzü utançtan mosmor olup onu gömmenin yollarını arayan ama erkek çocuğunu gözünün bebeği gibi koruyan fertlerden oluştuğunu düşünürsek sözün anlamsızlığını kolayca tespit edebiliriz. Halk arasında özdeyiş gibi dolaşan bu sözü Peygamberimiz'e nispet etmek, O'nun kız evlada özen gösterilmesi, eğitimleri ile özel ilgilenilmesi ve kız evlatların hakkı hususunda Allah'tan korkulması ile ilgili sözleriyle tamamen çelişmiş olur.

"Kadınları boş odalarda (salonlarda, köşklere) oturtmayınız. Onlara yazı yazmayı öğretmeyiniz. Kadınlara yün eğirmeyi ve Nur Suresi'ni öğretiniz." Hakim'in Müstedrek'ine⁶² aldığı bu haberin uydurma olduğu kesinlikle ispatlanmıştır. İbnu'l-Cevzi⁶³ ve Zehebi⁶⁴ de bu görüşü savunurken ayrıca Azimabadi⁶⁵ bu konuda özel bir risale yazmıştır.

Haberin birçok esere Rasulullah'a (s.a.v.) aitmişcesine girmesi ve savunulması müslümanlar üzerinde asırlarca süren gayet kötü bir tesir bırakmıştır. Aileyi ayakta tutarak evlat yetiştiren ve böylece toplumun geleceğini doğuran kadınlar, en bilgili ve kültürlü bireyler olmaları gerekirken, halkın en cahil bırakılan kesimi olmuşlardır. Fitne ve fesada sebep olacağı düşüncesiyle kadına yazı öğretmenin mekruh olduğu fetvası yayılmış, kız evlatlar okutulmamış ve kadınlar ilmi sohbetlerden anlamaz kabul edilmişlerdir. Halbuki Peygamberimiz zamanında okuma yazma bilen az sayıda kadın olmasına rağmen, O'nun bunu özellikle teşvik ettiğini biliyoruz. Nitekim Peygamberimiz (s.a.v.), eşi Hafsa'ya yazı yazmayı öğretmesi için Şifa binti Abdillah'a demiştir ki, "Hafsa'ya nemle duasını öğrettiğin gibi yazı yazmayı da öğretsen ya!"⁶⁶

Tüm bu rivayet ve yorumların ardından diyebiliriz ki, kadın hakkındaki hadis diye uydurulan ve halk arasında ağızdan ağıza dolaşarak şöhret bulan sözler elbette bu kadar değildir. Ancak bir makale çerçevesinde inceleyebildiğimiz kadarıyla bu asılsız safsataların müslüman toplumunda açtığı yarayı anlamak hiç de güç olmasa gerek. Halbuki kadın ve erkeğin bir bütünün eşit iki parçası olduğunu, cariye bile güzelce eğitilmesi gerektiğini, bu geçim dünyasının en hayırlı nimetinin salih bir kadın ol-

duğunu belirten Allah Rasulü'nün mübarek hayatlarını incelemek ve O'nu her konuda olduğu gibi kız evlat, hanım, anne, nine, teyzeye... hürmet konusunda da örnek almak sanırız olaya kökünden çözüm getirecektir.

BİBLİYOGRAFYA

- 1- Kandemir, Yaşar; Mevzu Hadisler Menşei, Tanıma Yolları, Tenkidi, Ankara-1991.
- 2- Aclûnî, İsmail b. Muhammed; Keşfu'l-Hafa ve Müzîlu'l-İlbâs, Beyrut-1988.
- 3- El-Kâfî, Nureddin Ali b. Muhammed; el-Esrârul-Merfûa fî'l-Ahbârî Mevzûa, Beyrut-1986.
- 4- Irakî, Zeynüddin Ebu'l-Fadl; el-Muğnî ani'l-Esfâr fî'l-Esfâr fî Tahricî mâ fî'l-İhyâ Mine'l-Ahbâr, Kahire-1992.
- 5- Zerkeşi, Bedruddin Ebu Abdullah; el-Leâlhi el-Mensura fî'l-Ehadisi'l-Meşhura (et-Tezkira fî'l-Ehadisi'l-Müştehirâ) Tahkik: Mustafa Abdülkadir Ata, Beyrut-1986.
- 6- Şevkânî, Muhammed b. Ali; El-Fevhaidu'l-Mecmûa fî'l-Ehadisi'l-Mevzûa, Tahkik: Abdurrahman b. Yahya el-Muallimî, Kahire-1960.
- 7- İbn Arrak, Ebu'l-Hasan Ali b. Muhammed; Tenzihu's-Şerâti'l-Merfûa, (Thk ve tk: Abdulvehhab Abdullatif-Abdullah Muhammed es-Siddîk), Mısır-H. 1378.
- 8- Şehâvî, Şemsüddin Ebu'l-Hayr; Mekâsıdu'l-Hasene, (Tas-hih ve ta'lik: Abdullah Muhammed es-Siddîk, Mısır-1956.
- 9- Suyutî, Celaleddin; el-Leâlî'l-Mesnûa fî'l-Ehadisi'l-Mevzûa.
- 10- İbnu'l-Cevzi, Ebu'l-Ferec Abdurrahman; Medine-1966.
- 11- Hakim en-Neysâbü'rî, Müstedrek ale's-Sahihayn, Beyrut-1990.
- 12- Zehebî, Telhîsu'l-Müstedrek, Beyrut-1990
- 13- Çelik, Mustafa; Uydurma Hadislerle Kadın Aleyhtarlığı, İstanbul-1995.

DİPNOTLAR:

- 1/ Esrar, s. 220, hadis no: 240.
- 2/Mekasit, s. 248, hadis no: 585.
- 3/Leâlî, c. II, s. 174.
- 4/Fevaid, s. 130, hadis no: 32.
- 5/Esrar, s. 111, hadis no: 18.
- 6/Tezkira, s. 62, hadis no: 21.
- 7/Mekasit, s. 28, hadis no: 41.
- 8/Keşf, c. I, s. 67, hadis no: 156.
- 9/Al-i İmran, 3/195.
- 10/Hucurat, 49/13.
- 11/Leâlî, c. II, s. 174.
- 12/Tenzih, c. II, s. 201, hadis no: 10.
- 13/Fevaid, s. 131, hadis no: 44.
- 14/Mevzuat, c. II, s. 262.

- 15/Leâlî, c. II, s. 164.
- 16/Tenzih, c. II, s. 200, hadis no: 4.
- 17/Fevaid, s. 123, hadis no: 14.
- 18/Fevaid, s. 266, hadis no: 182.
- 19/Mevzuat, c. III, s. 237.
- 20/Leâlî, c. II, s. 438.
- 21/Mekasit, s. 215, hadis no: 491.
- 22/Tezkira, s. 186, hadis no: 32.
- 23/Keşf, c. I, s. 407, hadis no: 1308.
- 24/Tenzih, c. II, s. 372, hadis no: 29.
- 25/Silsile, c. I, s. 220, hadis no: 185-186.
- 26/Mevzuat, c. III, s. 235.
- 27/Leâlî, c. III, s. 438.
- 28/Mekasit, s. 214, hadis no: 491.
- 29/Mevzuat, c. II, s. 260.
- 30/Leâlî, c. II, s. 163.
- 31/Fevaid, s. 123, hadis no: 11.
- 32/Tenzih, c. II, s. 200, hadis no: 2.
- 33/Mevzuat, c. II, s. 282.
- 34/Tenzih, c. II, s. 213, hadis no: 43.
- 35/Fevaid, s. 135, hadis no: 54.
- 36/Leâlî, c. II, s. 181.
- 37/Leâlî, c. II, s. 367.
- 38/Fevaid, s. 135, hadis no: 51.
- 39/İhya, c. II, s. 68.
- 40/Silsile, c. II, s. 90 hadis no: 627.
- 41/Mevzuat, c. II, s. 267.
- 42/Leâlî, c. II, s. 167.
- 43/Tenzih, c. II, s. 200, hadis no: 8.
- 44/Fevaid, s. 126, hadis no: 26.
- 45/İhya, c. II, s. 42.
- 46/Şura, 42/49-50.
- 47/Mevzuat, c. II, s. 251.
- 48/Leâlî, c. II, s. 154.
- 49/Tenzih, c. II, s. 189.
- 50/Fevaid, s. 151, hadis no: 41.
- 51/Mevzuat, c. II, s. 255.
- 52/Fevaid, s. 119, hadis no: 1.
- 53/Keşf, c. II, s. 165, hadis no: 2128-2129.
- 54/Tenzih, c. II, s. 204, hadis no: 22.
- 55/Leâlî, c. II, s. 159.
- 56/Silsile, c. I, s. 74, hadis no: 56.
- 57/Tevbe, 9/71.
- 58/Silsile, c. I, s. 433, hadis no: 435.
- 59/Mevzuat, c. II, s. 273.
- 60/Esrar, s. 226, hadis no: 240.
- 61/Fevaid, s. 129, hadis no: 32.
- 62/Keşf, c. I, s. 54.
- 63/Müstedrek, c. II, s. 430.
- 64/Mevzuat, c. II, s. 268-269.
- 65/Telhisu'l-Müstedrek, c. II, s. 430.
- 66/Ükûdu'l-Cümân, (İnci Gerdanlıklar), Trc: Ali Osman Koçkuzu, S.Ü.İ.F.D., II, 1986-Konya.
- 67/Ebu Davud, Tıp, 18; Ahmed b. Hanbel, IV/372.

TANOĞLULAR

OTO DÖŞEMECİLİK PAZARI
SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.

BAYHAN-SAN
MINİBÜS OTURMA GRUPLARI
AUTO KOLTUK
KONYA BÖLGE BAŞBAYII

☎ : 233 42 75 - 237 61 14
Eski Sanayi Çar. Gevherabat Sk. No: 46
KONYA